

DANMARK ER I DAG VERDENS MEST LIGE LAND – EFTER BORTFALD AF TOPSKAT VIL DANMARK FORTSAT VÆRE VERDENS MEST LIGE LAND

Danmark er i dag verdens mest lige land, når ulighed måles ud fra den såkaldte ginikoefficient. Reduceres den øverste marginalskat fra 63 til 49 pct. ved at topskatten fjernes, vil Danmark fortsat være verdens mest lige land. Fjernes såvel mellem- som topskat reduceres OECDs 4. højeste marginalskat fra 63 til 44 pct. (på niveau med USA, Schweiz og UK). Med en øverste marginalskat på 44 pct. vil kun Sverige være mere lige end Danmark. Det meget anvendte ulighedsmål er problematisk af mange grunde. Bl.a. måler det uligheden ud fra et øjebliksbillede. Det indebærer bl.a., at studerende i disse undersøgelser optræder som fattige, selvom studerende typisk oppebærer pæne indkomster over et livsforløb. Ses der på livsindkomster frem for "øjeblikksindkomster", halveres verdens laveste ulighed. Ulighed set ud fra et livsindkomstperspektiv fik i 2005 OECD til at fremføre om Danmark: "There is virtually no poverty when considered over a full lifetime".

Ifølge OECD er Danmark i dag verdens mest lige land, når uligheden opgøres efter ginikoefficienten. Ginikoefficienten er et udtryk for uligheden i samfundet. En ginikoefficient på 100 udtrykker, at al disponibel indkomst i et samfund tilfalder én person. En ginikoefficient på 0 udtrykker, at alle personer i et samfund har den samme disponible indkomst.

Ifølge OECD udgør ginikoefficienten 22,5 i Danmark i 2000. Det er den laveste ulighed i OECD (og formentlig i resten af verden). Sverige og Holland, der ligger tættest på Danmark, har en ginikoefficient på 24,3 hhv. 25,1. Derimod har angelsaksiske lande som USA, Australien og England som forventet en betydelig større ulighed end Danmark.

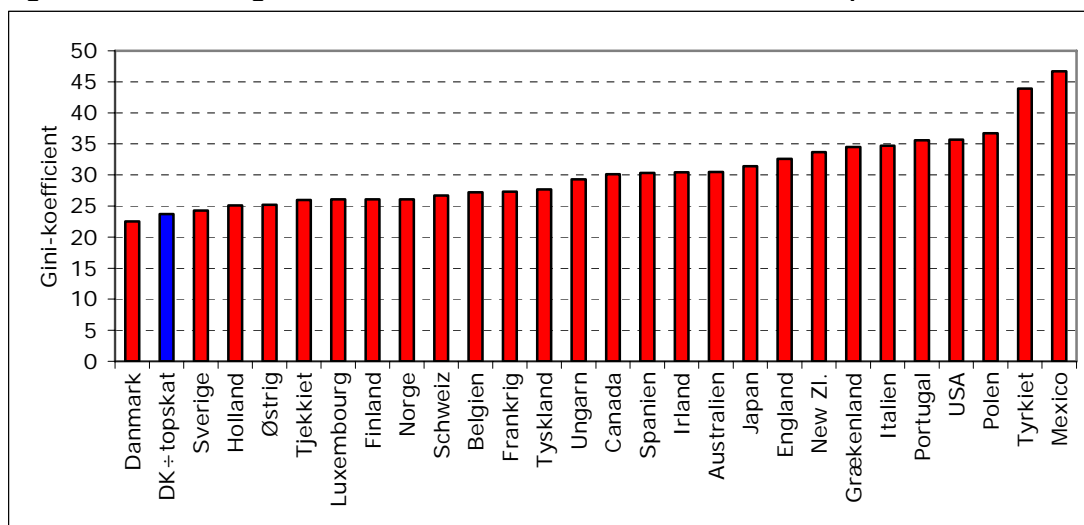
Lille lønspredning, høje overførsler samt progressiv beskatning bidrager til lav ulighed

Blandt de faktorer, der bidrager til den høje lighed i Danmark, er en relativ lille lønspredning på arbejdsmarkedet, høje overførselsindkomster til personer udenfor beskæftigelse samt en progressiv beskatning, hvor den relative beskatning er stigende med indkomsten.

Hvis topskatten fjernes vil Danmark stadig være verdens mest lige land

I figur 1 er det beregnet, hvordan ginikoefficienten reagerer, når topskatten fjernes. En fjernelse af topskatten reducerer den øverste marginalskat fra 63 til 49 pct. Det fremgår, at Danmark efter et sådan initiativ stadig ville have den laveste ginikoefficient og dermed være verdens mest lige land.

Figur 1. Indkomstulighed i OECD-lande samt DK efter afskaffelse af topskat

Kilde: Social, employment and migration working papers, No. 22., OECD (2005) og egne beregninger
 Anm.: Undersøgelsen er lavet for år 2000, dog i 1999 for Australien, Østrig og Grækenland; 2001 for Tyskland, Luxembourg, New Zealand og Schweiz; 2002 for Tjekkiet, Mexico og Tyrkiet samt 1995 for Belgien og Spanien.
 Gini-koefficienten er et udtryk for den statiske indkomstulighed i befolkningen. Hvis alle i befolkningen havde den samme disponible indkomst, ville Gini-koefficienten være lig 0. Hvis én enkelt person havde al indkomsten, ville Gini-koefficienten være lig 100.

Hvis mellem- og topskat fjernes er Danmark blandt de to lande i verden med mest lighed

I figur 2 er det angivet, hvordan ginikoefficienten reagerer, hvis mellem- og topskat fjernes. Det fremgår, at ginikoefficienten øges til et niveau, der ligger en anelse højere end Sveriges. Men niveauet er stadig lavere end i alle andre lande. Med andre ord vil Danmark være blandt de to lande i verden med mest lighed, hvis både mellem- og topskat fjernes.

En sådan fjernelse af mellem- og topskat ville medføre, at OECDs 4. højeste marginalsat på 63 pct. for personer med høje indkomster¹ blev nedbragt til 44 pct. (på niveau med USA, Schweiz og UK, der ligger mellem 43 og 48 pct.) *samtidig* med, at Danmark fortsat ville være blandt de to mest lige lande i verden, jf. figur 2. En sådan lettelse kan fx finansieres ved fastfrysning af det offentlige forbrug i 7 år².

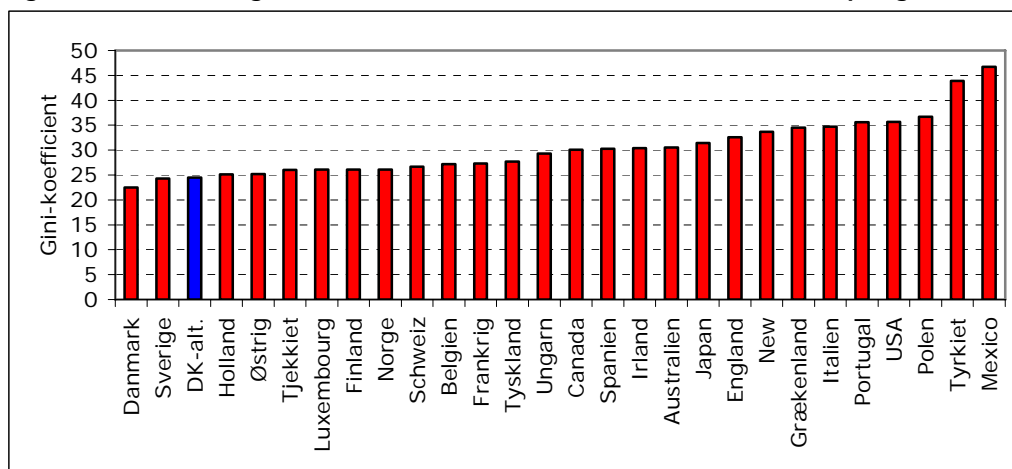
Den relativt lille effekt af at fjerne de progressive skatter på uligheden, skyldes i høj grad, at der er en meget snæver lønspredning på arbejdsmarkedet. Og dette ændres der umiddelbart ikke på, når mellem- og topskat bortfalder. Hertil kommer, at de progressive indkomstskatter ikke indbringer meget provenu. Der er tale om 24 mia.kr. i forhold til et samlet skatteprovener på 777 mia.kr.³ i 2005, svarende til ca. 3 pct.

¹ Her måles marginalsatten (dvs. indkomstsamt sociale bidrag fra virksomheder og lønmodtagere af den marginale indkomst) for 5/3 APW (dvs. 5/3 af en gennemsnitsindkomst). Se Taxing Wages 2004/2005, OECD, samt CEPOS-notat af 28. marts 2006.

² Fjernelse af mellem- og topskat medfører umiddelbart et mindre skatteprovener på 24 mia.kr. Et sådan råderum kan genereres ved at fastfryse det offentlige i 7 år. Der tages her udgangspunkt i, at VK fordobler vækstrammen for det offentlige forbrug i perioden 2007-2010 fra ½ til 1 pct. realt og at vækstrammen herefter løftes til 0,7 pct.

³ Økonomisk Redegørelse maj 2006, Finansministeriet

Figur 2. Indkomstulighed i OECD-lande samt DK efter afskaffelse af top- og mellemskat

Kilde: Social, employment and migration working papers, No. 22., OECD (2005) og egne beregninger
 Anm.: Undersøgelsen er lavet for år 2000, dog i 1999 for Australien, Østrig og Grækenland; 2001 for Tyskland, Luxembourg, New Zealand og Schweiz; 2002 for Tjekkiet, Mexico og Tyrkiet samt 1995 for Belgien og Spanien.

Gini-koefficienten er et udtryk for den statiske indkomstulighed i befolkningen. Hvis alle i befolkningen havde den samme disponible indkomst, ville Gini-koefficienten være lig 0. Hvis én enkelt person havde al indkomsten, ville Gini-koefficienten være lig 100.

Verdens laveste ulighed halveres når der ses på livsindkomster

Det skal bemærkes, at ovenstående måler uligheden på et bestemt tidspunkt. Dette kan være en problematisk indgangsvinkel. Fx kan en satsning på øget uddannelse medføre øget ulighed, når den måles på et bestemt tidspunkt. En øget uddannelsesindsats kan nemlig medføre flere personer med lav indkomst (personer på SU) og samtidig flere personer med højere indkomster (personer der allerede har færdiggjort deres højere uddannelse). Ses der derimod på livsindkomster kan spredningen være mindre, fordi de "fattige studerende" får pæne indkomster set over et livsforløb.

I Vismandsrapporten fra efteråret 2001⁴ er der regnet på ginikoefficienten, når der frem for "øjeblikksindkomster" tages udgangspunkt i livsindkomster. Resultatet er, at ginikoefficienten halveres, når der ses på livsindkomster. Med andre ord: omtrent halvdelen af uligheden i samfundet i et givet år skyldes, at personerne befinder sig i forskellige stadier i deres liv (fx studerende, pensionist etc.). Når man i stedet ser på, hvad befolkningen har af disponibel indkomst over et livsforløb, halveres verdens mindste ulighed.

I Finansministeriet (2004)⁵ og OECD (2005)⁶ er der set på, hvor stor en andel af befolkningen, der har en indkomst, der er lavere end 50 pct. af medianindkomsten⁷. Det fremgår, at andelen er på 4,2 pct. (i 2002), når der ses på "øjeblikksindkomster". Ses der på livsindkomster falder denne andel til 0,1 pct.

OECD (2005) anfører således om Danmark, at "There is virtually no poverty when considered over a full lifetime".

⁴ Dansk Økonomi efterår 2001, Det Økonomiske Råd

⁵ Lavindkomstgruppen – mobilitet og sammensætning, Finansministeriet, 2004

⁶ OECDs rapport Economic Survey Denmark 2005

⁷ Hvis befolkningen rangordnes efter stigende disponibel indkomst, så er medianindkomsten indkomsten for den midterste person i fordelingen